

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătat pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

„TELEGRAFUL ROMAN”,

cu 1. Ianuarie 1883, întră în anul al XXXI dela întemeerea lui.

Credincios misiunii sale, „Telegraful Roman” s'a luptat și se luptă pentru interesele poporului român.

El a apărut și apără, pe lângă toată modestia puterilor de care dispune, interesele poporului român pe terenul național politic; național bisericesc, național social și economic, fără a perde din vedere datorințele sale patriotice în sensul cel adevărat, dictat de ființa comuniunii politice, în care trăim și de firea istorică și etnică a acesteia.

Nu numai a apărut „Telegraful Roman” și apără, ci caută să și promoveze interesele poporului, cărui este dedicat dela întemeerea lui.

În fața evenimentelor ce continuă dezvoltarea lor începută la 1848 prin introducerea erei libertății, „Telegraful Roman” nu și va părăsi drumul croit. Apărarea naționalității pe terenurile indicate mai sus este acum mai ardeătoare ca în întregul periodul dela 1848 până acum. Evenimentele, cu cât înaintăm în timp, cu atâta apropiere mai mult deslegarea definitivă a problemelor, care au să redea libertatea popoarelor monarhiei, așa după cum li se cuvine. Egalitatea proclamată înainte cu trei și cinci de ani încă nu e perfectă, are însă să devină perfectă. La perfecțiunea egalității însă se cere neîntreruptă activitate. Și pentru ca activitatea să fie roditoare, ea nu trebuie să fie singuratică, a unuia sau a unora măcar. Toți membrii unui popor, care aspiră la un bun ideal sublim trebuie să contribuie la eluștarea lui. Fără de a se scîdea unii de alții, o activitate, care să fie în stare a produce un rod după cum îl pretindem, nu se poate. O întâlnire de idei și de păreri cooperatoare este indispensabilă. Întâlnirea aceasta însă se face în țiaristică.

Precum se vede, nu facem reclamă egoistică. Dacă indigităm la necesitatea întâlnirii ideilor prin mijlocirea țiaristicii, indigităm la un ce indispensabil astăzi pentru poporul care vrea să trăiască — indigităm la țiaristica română preste tot, din care facem și noi parte.

La o parte dar cu indiferentismul și cu indolența acolo unde se mai află, și mai mult zel pentru afacerile publice, prin care se realizează bunurile ideale ale popoarelor.

Pentru că precum despre individ, numai atunci se poate dice că trăiesce, când scie despre ceea ce se petrece cu el și despre ceea ce se petrece în giurul seu, așa e și cu ori care popor. Altfel vegetează, și vegetațiunea unui popor încuragează numai rapacitatea altora cari nu se sfiesc a se declara moștenitorii drepturilor celui nepăsător.

Articuli, cari apar în presa maghiară pentru asimilarea noastră, cu alte cuvinte, pentru prefacerea noastră în maghiari, fac evident, că românii trebuie să fie neadormiți, să stea la pîndă, pentru ca viața lor, păstrată mii de ani, prin multe viforuri, să nu se stingă acum, când lumina soarelui dreptății străbate și respiră negurile din trecut.

Să ne folosim dar de mijloacele ce ne sînt puse la dispozițiune.

În particular noi, cari încă cugetăm că contribuim cu modestele noastre puteri la ajungerea bunurilor naționale-patriotice de diverse naturi, credem că nu e nici o nemodestie din partene, dacă învităm pe pl. t. public a ne sprigină în lupta cea sacră, care ne obligă pe toți, a sprigină respîndirea ideilor, prin cari să ajungem la bunurile aspirațiunilor noastre legitime.

Luptăm o luptă grea, dar leală. Oamenii imparțiali și cu simț de dreptate nu ne vor pute băga nici o vină pentru că luptăm. **Nu vrem se asuprim pe nimenea, ci vrem ca nimenea să nu fie asuprit.**

Premițînd aceste și repeșînd încă odată momentuositatea situațiunii actuale, nu vom greși, dacă încheem cu învitarea la conlucrare comună, fie care după puterile sale, unii comunicînd, alții primind cele comunicate spre a se ști toți cele de știut împreună.

Pentru cât putem noi înlesni aceasta ne vom silii a ne face datoria, pe cât va fi cu puțință, chiar și mai mult ca în trecut.

Publicul prenumere cât mai numeros, ca cu atît mai bine se ne poată controla.

Condițiunile prenumerațiunii se află în fruntea foaiei.

(Cu ocaziunea aceasta anunțăm că cu Nr. 1. vom începe în „Foiță” publicarea unei lecturi de distrațiune și tot odată instructivă: Cristian Waldo sau Căile norocului, Roman de George Sand, trad. de E. B.)

Prenumerațiune nouă

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul următoriu, al anului 1883, cu prețul cel mai moderat.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfîrșese cu ultima Decembrie 1882, a se înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârșia cu espedarea foiei*).

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Maghiarisare cu ori ce preț.

„Pesti Naplo” mai cunoasce și alte mijloace de maghiarisare afară de cele reproduce de noi în numărul penultim al foaiei noastre.

S'ar face mult pentru maghiarisare, prefăcînd toate scoalele populare în scoale de stat, de rezultate ar ave a se bucura însă abia generațiunea viitoare. Cei dela „Pesti Naplo” n'au răbdare a aștepta până atunci. Ce are a se face, trebuie să se facă cât de curînd, dacă e posibil, la moment. Scoalele populare pregătesc pe cetățenii viitorului. Cu atâta nu e destul. Și cetățenii prezentului trebuie maghiarisați!

Maghiarisarea tinerimei de ași, și prin ea a cetățenilor viitori, o garantează învățătorii maghiari propuși de „P. N.” Fiecare dintre aceștia va fi un apostol al maghiarismului între naționalitățile nemaghiare, și ca atare va face treburi bune. Activitatea acestora însă rămîne mărginită numai pelângă tinerime. Dar ce să se în-

temple cu cetățenii nemaghiari actuali, cari nu cunosc limba maghiară? Patrioți buni aceștia nu sînt, căci nu cunosc limba maghiară. N'au nici creșterea cuviincioasă. Căci n'au avut ocaziune a și-o însuși. De primit o ar fi putut primi numai în scoale maghiare, ascultînd profesori maghiari. Cum că n'au cercetat scoale maghiare se vede din ignoranța lor, în ceea ce privește limba maghiară. Ca se i trimiți ași la scoală, încă nu merge; sînt cu mult prea bêtrâni. Față cu aceștia nu pot isprăvi nimic apostolii maghiarismului, căci sînt emancipați de sferă de activitate a acestor din urmă.

Cetățenii de ași ai statului maghiar și au scuturat de mult praful de școală de pe picioare. Munca țilnică încă le dă atît de lucru, încât nu le prea rămîne timp a se ocupa privatism cu învățarea limbei maghiare. Referințele sociale și afacerile lor judecătorești le dă puțină mult prea puțină ocaziune a pute învăța limba maghiară și a se face maghiari. Esistă însă o instituțiune, care îi futrunesce

pe toți, de a cărei binefaceri au toți lipsă și la care aleargă fie-care dacă, nu altcîndva, în zile de nevoie.

Fie-care cetățean bun și de omenie își are biserica sa. Pentru cei înaintați, biserica e tot odată și o scoală, căci multe lucruri bune pot auzi în ea. Pecat numai că bisericile stau în Ungaria, pe basa naționalistică și nu națională (maghiară). Basa aceasta trebuie nimicită și înlocuită prin alta mai corespunșătoare. Tot ce nu-i maghiar în Ungaria e în contra statului maghiar și jicnesce ninitatea acestui-a. Afară cu limbile nemaghiare din biserici și înlocuite cea maghiară!

Ce nu au reușit să contesteze naționalităților timpurile și împregiurările cele mai aprige și mai nefaste, contestează șovinismul maghiar (veđi Nr. 345 din 15 Decembrie a lui „Pesti Naplo.”)

S'au întemplat, casuri — istoria ne au rezervat multe de acestea — de s'au călcat drepturile unui popor în picioare fără milă și crușare.

S'au întemplat de o naționalitate a sfărâmat politicesc pe alta naționalitate fără rezervă în modul cel mai brutal. Sânt însă excepționale acele cazuri, cao naționalitate, venind la putere să fi avut neocotinta a se atinge de sanctuarul naționalității supuse stăpânirii sale în ceea ce privește exercitarea limbii naționale și al fi profanat. Șovinismului maghiar i a fost rezervat a mai statorni un al doilea exemplar erostratic în istorie, a străluci ca exemplu în viitor și în privința aceasta.

În scoale trebuie instituiți învățători maghiari, în biserici preoți maghiari.

„Preotul este sfătuitoarea poporului, el e ampoliatul, el regentul lui. Dacă ar merge biserica cu statul mână în mână, Ungaria ar deveni maghiară în timpul cel mai scurt. Amvonul în biserică are putere morală mai mare ca pretorele, căci de aici se predică în toată săptămâna, și poporul ascultă. Precum e preotul așa e și comuna. Unde a fost un preot bun, maghiar, care și-a împlinit datorința sa religioasă și cetățenească, acolo nu s'a putut încuibă nici panslavisul și nici dacoromanismul. Șcim bine, că preste tot locul sânt preoții cei mai periculoși agitatori naționali. Episcopul Moyses din Neusohl și capitolul din Neutra au corupt Ungaria superioară. Hurban și partizanii acestuia au fost preoți luterani. Teutsch, conducătorul sasilor, e superintendent. La spatele Episcopului Stojkovits s'au ascuns Omladiniștii sârbesci. Episcopul din Lugoș, Mihali, e conducătorul agitațiunii naționale române și cobesce și el după soarta Archiepiscopului Sembratovics. Au încetat de altă parte agitațiunea la Ruteni, de când șed pe scaunele episcopesci din Eperješ și Ungvar episcopi patriotici maghiari. Și între slovacii catolici e în decadență panslavisul de când domnesce în Neusohl Ipolyi. Satul slovac sau șvâbesc din Ungaria de jos, ce are preot maghiar, care predică în limba maghiară s'au maghiarisat. Satul, a cărui preot nu se interesează de limba maghiară rămâne așa precum a fost.

„De aici se poate vedea ce însemnatate au institutele teologice. În privința aceasta stăm rău.”

Precum cer scoalele populare, din punct de vedere maghiar o reformă radicală, ear școalele medii: a fi înlocuite prin scoale de stat cu profesori maghiari, tot asemenea e neapărat de lipsă a se maghiarisa institutele teologice.

„În cele 26 institute teologice, romano-catolice, limba de propunere e cea latină. Acela, care vine aici rămâne dacă a fost slovac, slovac, dacă a fost german, german.”

„Biserica statului (! auziți minune.) ungară, unde credincioșii ei nu se prea îngrijesc de maghiarism, deși nu i se poate contesta loialitatea, totuși e sigur că ea face maghiarismului cu mult prea puține servicii de cum ar fi în stare să facă.

„În unul din seminariile greco-catolice în cel din Ungvar, e limba de propunere cea maghiară, liturgia însă e rutenă. În celelalte trei se predă instrucțiunea în limba română, e înse de însemnatate cel din Gherla, condus fiind în spirit patriotic.”

Fie-care făcând maghiarisării servicii e a priori demn de laudă fără considerare la conduita și purtarea lui. De ar soi „P. N.” în ce renume reu stă episcopul Szabo, nu atât pentru vederile lui maghiarofile, acestea sânt lucruri secundare, cât de șovinist, totuși poate s'ar mai cugeta până i-ar exprima laudă necondiționată. De altcum nu ne prinde nici decât miedepa lui „Pesti Naplo.”

Greco-orientalii au 4 Seminare teologice, 2 românesci (al 3-lea oare

unde a remas, sau doar s'a prefăcut maghiar?) și 2 sârbesci.

„Institutele reformatorilor și a unitarilor sânt curat maghiare.

„Unicul seminarium de rabini jidovesci e maghiar. Bocherii, cari nu cercetează acert seminarium, se folosesc de limba germană.

„Dacă subtragem din numărul de 1203 teologi cu limba maternă maghiară numărul de 437 reformați și unitari, se vin pe toate celelalte biserici 766 maghiari și 722 nemaghiari. Din norocire o parte a elevilor slovacii și ruteni se însoțesc cu maghiarii.

„Cu toate acestea rămân destui, străini. Între 313 teologi români învață cel puțin 243 limba maghiară, 70 nu o învață de loc; între cei 55 sârbi învață unguresce 44, ear 11 nici când; rutenii toți învață limba maghiară, asemenea aproape toți slovacii.

„Cunoascerea limbii fără patriotism nu plătesce nimic. Spiritul de viață limbii. Spiritul, ce domnesce în institutele teologice, se poate judeca după corpul didactic.

„Se vedem ce au fasionat domniile profesori.

„Maghiari s'au declarat 162, germani 67, români 31, slovaci 7, croați 1, ruteni 15 profesori.

„Cinci profesori cunosc numai limba germană, 6 numai pe cea română.

„Biserica în Ungaria n'are, precum se vede, basă națională ci naționalistică, de aceea nici nu poate arăta statistica vre-un progres în maghiarisare.

„Aici răul. Aici trebuie ajutat cumva, dacă ar pricepe și s'ar încumeta ministrul Trefort. Posibil e, dovadă seminarium din Ungvar și institutul teologic luteran din Eperješ.

„Se nu uităm, că nu nascerea ci crescerea produce maghiarismul.

„Crescerea progresaază paralel cu maghiarisarea. Popoarele cele mai neculte și mai inapoiate se maghiarisează mai cu anevoie.

„În scoalele populare progresaază învățarea limbii maghiare, deși cu mult mai încet, de cum ai aștepta în sensul legii(?)

„Scoalele medii fac naționalității maghiare bune servicii, afară de Transilvania, care însuflă grijă în toată privința.

„Învățământul la institutele mai înalte e peste tot maghiar, asemenea e maghiară și cultura scintifică (se și vede!). Excepțiune fac institutele teologice, caresânt cele mai rele în privința patriotismului și a naționalității (maghiare).

„Guvernul și dieta sânt chemate a stîrpi răul prin măsuri cuvințioase. E chemarea societății a conlucra și ea, ca Ungaria ca se devină maghiară, se nu cadă jertfa federalismului s'au statelor naționale din impregiur.”

Sântem curioși ce povețe are se mai dea de aici înainte „Pesti Naplo” guvernului și dietei în privința maghiarisării. Recunoascem ca e foarte inventios. „P. N.” înfruntă pe naționalități, că dau înapoi, și își uită, că el e rac. Povețele acestei foi nu le putem cualifica decât de nesce simptome de decadență.

Revista politică.

Sibiū, în 27 Decemvre.

În pauza politică ce domnesce de vre-o câte-va zile s'au petrecut în vecinătatea noastră, în România, un eveniment de mare importanță.

În diarele capitalei României s'a discutat mai de mult cestiunea revisiunii constituțiunii. Erau păreri și pentru și contra revisiunii,

Diferența de păreri nu u fost numai în presă ci și în sinul corpurilor legislative.

În senat numai cu mare greutate a putut strabuc admiterea revisiunii. V. Boerescu într'una din conferențele pregătitoare s'a pronunțat contra oportunității revisiunii. Ca prin farmec, dice „Națiunea”, toate opunerile, ce se manifestaseră cu câteva zile mai înainte într'un mod atât de șgomotos, au amuțit de odată. Chiar dl Boerescu, același care susținuse inoportunitatea unei revisiuni, consimți de a fi raportorul delegațiilor ce primiseră propunerea. Într'o jumătate de oară totul a fost gata.

Mai pripită a fost procedura în cameră. Aci se făcuse propunere de urgență, care însă n'a fost primită de douete treimi din cameră. Cestiunea revisiunii avea dar să se discute pe calea ordinară.

Guvernul însă, care până aci se părea nehotărît, și sub cuvânt că așteaptă să se pronunțe majoritățile corpurilor legislative, amâna discuțiunea revisiunii, deodată ia o atitudine de tot hotărîtă. Ministrul președinte ceru ca să se declare camera în permanență. Camera s'a învoit și s'a declarat în permanență și în aceeași zi într'o ședință de noapte, fărămultă desbatere, revisiunea a fost primită.

De însemnet este că înainte de votarea revisiunii camera a mai votat douete legi: una prin care guvernul României e imputernicit a întrebuița economiile din suma de 27 milioane, destinată de cameră la construcțiuni, și alta autorisează pe guvern a întrebuița suma de 4 milioane, provenită din fondul împrumutat în timpul răboiului de guvernul rusesc, pentru echipările armatei.

Întorcându-ne la revisiunea constituțiunii, vedem din raportul camerei deputațiilor, că privește înființarea unui consiliu de stat, lărgirea legii electorale, schimbarea titlului de „domn” în „rege” și de „principat” în „regat” și alte de felul acestora.

Cestiunea dunăreană se discută de un timp în coace mai în toată presa europeană. „Romanul” de Sâmbătă spune că *Agence Havas* alarmează lumea cu scirea, că conferența din Londra n'ar fi aproape. „Romanul” dice că *Agence Havas* esagerează lucrul. „Poporul român” discutând asupra cestiunii dunărene în primul seu scrie.

„Regimul întreg al Dunării este adus astăzi înaintea areopagului european.

„Aceasta era ținta ce urmăria cu multă prevedere o parte din bărbații noștri politici, între cari trebuie a cita pe d. Carp ca autor al ideii, ca orator, care a formulat pentru prima oară în Parlament programul regimului european pentru întregul curs al fluviului, fără atingerea dreptului de suveranitate a nici unui stat țermurean.

„Cu această vedere politică, singura ce se putea serioș opune Austriei, ne am asociat de la început și noi, cerend că Europa să nu împartă interesul ei dunărean după două diverse considerațiuni: o sollicitudine, de pildă cu totul specială pentru plutirea dela Galați la mare, și o altă preocupare, aproape de indiferență, pentru partea dela Galați la Porțile de fer.

„Să fim pretutindenea acoperiți de scutul intereselor europene” a dis dl Carp; Austria se nu aibă în nici o cestiune de navigațiune dunăreană deadreptul a face cu noi, și numai cu noi.

Când dicem însă „Austria”, înțelegem ori-ce altă putere. Nu era și nu este de sigur de primit o soluțiune în care, dacă am urma dorințelor austro-ungare, am primi împotrivene nemulțămirile puternicului imperiu rus și vice-versa, dacă am urma povețele Rusiei am îndispune pe vecinul de rusie am.

„Soluțiunea dlui Carp ne sustrage dar dela penibila pozițiune dintre nicovală și ciocan. Și numai când a întrevădit sorții de isbândă a principiului ce rostise — numai atunci d sa s'a hotărît să meargă a lucra la Viena în numele guvernului, care adoaptă în cele din urmă, această vedere a regimului european.

„Primirea în principiu a prezenței noastre la postavul verde al conferenței din Londra încă este un triumf al politice de ați, și sperăm că Europa, îndată după deschiderea areopagului, va trece dela principiu la fapt, invitându-ne a lua loc între statele cu drept de a discuta și de a decide asupra soluțiunii acestei importante cestiuni.”

Earăși Ciangăii.

Literatura din presa maghiară privitoare la Ciangăi a provocat contra resunete și în presa României.

Eată aici o probă din „Poporul român”:

„Un curent nenorocit de patriotism donchixotic a luat din nou pe vecinii nostri de peste Carpați, și el este cu atât mai de plâns și mai ridicol, cu cât s'a manifestat până și prin sferile oficiale și în mod public.

„Voim se vorbim despre maghiarisarea Ciangăilor din Moldova.

„Deputatul Adam Lazar, ministrul de finance F. Szapary și după dênșii officiosul „Pester Lloyd”, s'au ocupat pe rând de această cestiune: cei doi dintâiu în camera din Pesta, cel din urmă în presă. — Ba, „Pester Lloyd” merge până să vorbească de reimpatrierea Ciangăilor din Bucovina și Moldova, cerend guvernului seu luarea măsurilor pentru a îndeplini această mare operă națională, și acoperind cu insulte guvernul României, care umblă să românisze acești locuitori, fără a se gândi că aceasta ar pute atrage din partea Ungurilor represalii asupra Românilor de peste munți.

„Nu ne-am fi neliniscit nici de visionarii dela „Pester Lloyd”. Cu aiurările și gentilețele dlor sântem obișnuiți ca un călător ostenit cu perele stricate ce'i cad din pomul, sub care s'a oprit să se odihnească. Pere stricate și nimic mai mult.

„Ceea ce nu ne pare cu totul politic și fin este interpelarea din camera din Pesta și respunsul ministrului Szapary. — Au oare vecinii noștri cred că la noi nu se ocupă nimeni de ceea ce se petrece prin nobilele parlamente? Se înșeală. — Dacă ministrul Szapary scie și recunoasce altă cale pentru maghiarisarea Ciangăilor din Moldova în mulțămim de lecțiune și ne vom încerca să o urmăm și noi cu Români de peste munți, cari, între noi și „Pester Lloyd” se remăe, nu prea au atâta nevoie de românisare; căci sânt Români, mai mult Români decât sânt Unguri, cei dela officiosul sus pomenit.

„Ciangăii din Moldova, după legile fundamentale ale țerei noastre sânt Români. Fie ei emigrați din munții secuesci ai Transilvaniei, fie goniți din altă parte puțin ne importă; prin faptul că au venit să caute adăpost la noi, se vede că au avut trebuință de pământul și drepturile Românilor și au venit să le ceară. — Noi nu sântem un stat compus din atâtea mici statelețe, cari toate se aspire a avè o limbă, o religiune, nesce instuții aparte. Espresia geografică a României implică espresia sa etnică. Dela Cerna până la Prut și din Carpați până la mare, tot ce se găsește locuind acest pământ este și trebuie se fie Român. Numai aceleora cărora noi nu voim să le dăm drep-

tul nostru, rămân afară din cadrul naționalității noastre.

„Și oare putea vor Ungurii să ne aplice teoria invaziunilor, dreptul ocupantului? Nu, fiind că după cât e cunoscut în istorie, continentul nostru a fost cruțat de năvălirea Ceangăilor. Aceștia, o mână de oameni nemulțămii se vede de oamenii mersului tremții, și-au părăsit țeara și au venit la noi. Prin chiar acest fapt, ei au renunțat a mai fi Unguri sau Secui și au căutat cetățenia română spre a se bucura de drepturile ce le acordă legile noastre.

„O dată însă veniți și încorporați țării românesce, nimeni nu mai are dreptul asupra lor. Ei sunt și vor rămâne Români.

„Dar acum, fața cea l-altă a cestiunei.

„Ungurii ne amenință să ne asupriască frații de peste Carpați, în cazul când n'am voi să le lăsăm acțiune liberă cu Ceangăii.

„Cine oare îndrăznește să asemene pe Românii Transilvaniei, populațiunea autohtonă, moșnenii, baștina țării, cu Ceangăii? Unde s'a mai auzit ca un popor de 3 milioane de suflete, care a vorbit și a simțit totdeauna românesce, cari au ținut piept la atatea năvăliri și horde venetice, care a crescut pe pământul Carpaților o dată cu cel dintâiu ștejar, care nu s'a pierdut nici o dată conștiința sa națională, — să fie asemănat și pus în paralelă cu câte-va mii de suflete unguresci, cari și-au părăsit oare când țeara de ocupațiune, spre a merge să se așeze în altă țeară.

„Da ia să întrebăm puțin Istoria în privința Românilor și a Ungurilor de peste munți, ca să înțelegem bine, cari le sunt dreptățile.

„De ne vom duce până în cele mai neguroase vremuri, nu vom da peste Ungarii propriu diși de cât pe la finea secolului al IX-a. Cu cea mai mare bună voință din lume, coborându-ne până la timpurile mitice nu găsim originea Ungurilor de cât prin secolul al IV-a în nesce bande imprăștiate prin Europa, sub șeful lor Balomir. În secolul al V a invasiunea Hunilor devine însămnată, sub Attila *) la anul 450, care și întemeiază întâiul imperiu hunic. — După acesta, sosiră din fundul Asiei, sub numele de Avari s'au Uar-Khuni o ramură colaterală a Hunilor care fondase spre nordul Dunărei, un nou imperiu, cu un nou kha-kan Baian, demnul emul al lui Attila.

„Acest al doilea imperiu, distrus prin puterile unite a le Francilor, Bulgarilor și Slavilor face loc unui al treilea: imperiul Hunar sau Magyar, căruia tot Hunii ei servă de temelie; țeara se numește *Hungaria* sau *Magyarország*.

„Va se dița chiar din veacul al IV-a dacă am lua, Ungurii sunt cu mult mai noi decât coloniile romane în Dacia și poporul, pe care astăzi îl asupresc, este adevăratul stăpân al Transilvaniei.

„După istoriograful lor chiar, Daniel *Irányi*, se confirmă că pela finele secolului al IX, când au venit Ungurii de astăzi, Românii erau și au continuat a fi stăpâni în casa lor. „Ve-chii locuitori ai Panoniei și ai Daciei

— Slavii, Bulgarii, Românii (*Les Roumains*) Allemanii — își păstrară limba religiunea și năravurile lor: și fii acestor populațiuni fură admiși a împărți drepturile și privilegiurile învingătorilor.“

„În anul 1000, Stefan din acest soi de federațiune ungurească făcu o monarhie constituțională aristocratică și militară, și, urmând tatălui seu Geyza cu titlul de duce, se încoronă rege al Ungariei, primind coroana de la papa Silvestru al II-a cu titlul de Apostolicul. Sub densus creștinismul deveni religione de stat. — El împărți poporul în trei clase; Clerul, Baronii și Nobilii: burgezimea nu avu rang în stat decât prin al XV-a secol — Românii, cari erau creștini cu mult înainte Ungurilor, intrară și în această nobleță ungurească, cu drepturi egale celorlalți.

„Prin secolul XIV-a rasa arpadiană se stinse. La moartea lui Andreiu al II-a, cele trei ordine strănsară Dieta națională, detersă coroana mai întâi unui principe bohem, apoi unui principe bavarez și în cele din urmă unui principe de casă franceză: Carol d'Anjou. Reforma cea mare a lui Carol I-iu fî introducerea completă a feudalismului. Românii își păstrară drepturi egale, în cele trei ordine cu ceilalți nobili.

„Ungurii sub dinastia Angevinilor fură puternici. — Aici, cu deosebire, Românii se afirmă. Condițiunile în cari trăeau ei erau cu totul deosebite și favorabile. Dintre densusii, câți-va ajung chiar la tron, precum familia Huniazilor.

„Și este atât de adevărat că ei însemnau ceva în statul unguresc, în cât în secolul al XVI a burgezimea alege pe Woivodul Transilvaniei, Ioan de Zapolia, rege, ear noblețea se arunca în brațele lui Ferdinand al Austriei, cu care începe dominațiunea Habsburgilor. Habsburgii nu domniră asupra Transilvaniei de cât cu mult mai târziu. Dela 1526, constituită în principat liber, servi drept refugiu tuturor Ungurilor. De aci eși Francisc al II-a Rákóczy, care conduse revoluția din 1703—1711, termină prin tractatul dela Száthmar. Ungurii ar trebui să nu uite aceasta.

„Transilvania fu reincorporată pe timpul lui Leopold, care i garantă libertatea constituțională. Maria Theresia i dete titlul de mare principat și i lăsa Dieta și guvernul seu particular.

„De atunci incoace, Românii și au păstrat tot dea una existența lor a parte până la revoluțiunea dela 1847—49, în care cea mai monstruoasă întâmplare istorică vine să dovedească lumii civilizate ce însemnează a fi unei. Mișcarea ce însemnează din Europa să comunice și în Ungaria. Să-tui de dominațiunea Austriei, Ungurii vor să remăie independenți. Și în același timp, când vor pe de o parte se lepede jugul Austriei, pe de alta vor să l' pue pe grumazii Românilor.

„Cam același lucru la 66.

„Eată dar cine sunt Românii de peste munți, acei pe cari oficiosul „Pester Lloyd“ ne amenință că o să i asuprească. — Ei au avut tot deauna drepturile lor și le vor păstra sau și le vor recăștiga pe cât vor simți și vor trăi românesce, — și vor trăi!

„De aceea rugăm pe Ungurii se nu facă asemenări nepotrivite. Ciangăii sunt veniți la noi, i-am primă și treb să le placă a se considera Români. Românii din Transilvania sunt locuitorii autohtoni, încă odată și dacă până astăzi nimeni nu ia făcut să-și uite ce sunt și din cine se cobor, nimeni nu i va face nici de azi înainte“.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

S. Sebeș, 20 Decemvrie 1882. (*Limba maghiară și învățătorii nemaghiari. Esamenul din Deva*). În 27 Decemvrie st. n. a. c. se vedea pe stradele Devei o mulțime de învățători români, (și un sas) cari se duseseră acolo pentru ași dovedi cunoștința limbei maghiare. Voind a mi lua depunerea esamenului de limba maghiară s'au insinuat 140 învățători. Dar, după cum a diș dl inspector reg. de scoale, s'au prezentat numai 100.

Comisiunea esaminătoare (de cinci) și-a început activitatea Joi în 28 Dec. dimineața la 8 oare.

După ce s'a prezentat comisiunea esaminătoare în sala unde erau învățătorii adunați, dl inspector reg. de scoale, Réthi, a ținut o scurtă cuvântare dișcând, cum că se bucură, că învățătorii s'au prezentat în așa număr mare și că într'adevăr acesta este lucru însemnat, de oare ce până acum în Transilvania nici odată nu s'au prezentat de odată 100 de bărbați la depunerea vre-unui esamen de calificatiune. Dișce mai departe, că în dișlele trecute foile din Pesta scriau, cumcă în toate părțile țerei, învățătorii nemaghiari au desvotat un deosebit zel în învățarea limbei maghiare numai cei din Transilvania nu, adevărat scriea acelea foi, că numai românii și sasi din Transilvania sunt reacționari. Dar densusul vede că nu e adevărat ce au spus acele foi, fiindcă, dacă românii erau reacționari, nu s'au prezentau la depunerea esamenului din limba maghiară atâți învățători.

Cu privire la esamen dișce, că nu va cădea nici un învățător, ci de se va afla vre unul necalificat de ajuns, i se va da alt termen, preste 6 luni sau preste un an.

Tema scripturistică a fost: „Fiecare învățător să descrie scoala și împregiurimea scoalei, la care este aplicat ca învățător“.

În 28 Dec. p. m. dela 3—6 oare s'au esaminat 22 învățători. (Cei mai îndepărtați între cari au numărat și pe cei din comit. Sibiului) Modul de esaminare a fost acesta: Conversație, cetire, analiză gramaticală, exerciții de vorbire, exerciții înțelesuale și metodică. Dl inspector reg. de scoale conversa puțin cu fie-care învățător pentru a se convinge, în cât pricepe limba maghiară. Unii învățători i a pus aceste trei întrebări: „Propus-ai dta limba maghiară?“ „Nu!“ „Dar acum o propui?“ — „Nu!“ — „Însă pe viitor o vei propune!“ — „Nu“. Conversațiunea înceată, de unde se vede, că vorba „nem“ car, rostită de trei ori, a atins în mod neplăcut auzul întrebătorului.

În fine președintele comisiunei dișce, că este mulțămît cu răspunsurile din dișua aceea și sperează, că din cei 22 esaminați numai unuia i se va da un alt termen de esaminare.

În dișua următoare s'a continuat esaminarea. Răspundând un învățător, Dl Réthi face observarea, că învățătorii din comitatul Sibiului cunosc mai puțin limba maghiară decât toți ceilalți. A întreat deci: „Cum se poate aceea?“ Răspune n'a primit.

Resultatul acelu esamen se va așterne la înaltul ministru de culte și instrucțiune publică. Învățătorii cari au reușit, și vor primi câte-va săptămâni testimoniile de calificatiune. Cari nu le vor primi, vor sci, că trebuie să se mai supună odată la esamen.

Dl Réthi, ca inspector reg. de scoale s'a purtat cu învățătorii cât se poate de bine. Nici unul dintre învățători n'a fost nemulțămît cu ținuta Domniei sale. Să vede că densusul

ca om de pedagogie încă a venit la convingerea, că altele sunt mijloacele prin care naționalitățile din patriă se pot mulțămii, nu introducerea limbei maghiare în scoalele nemaghiare.

Prin dreptele și sinceritate, cul-tură de bunăvoință și prin o cultură superioară vor pute maghiarii câștiga simpatia naționalităților. Introducerea limbei maghiare în scoalele nemaghiare la copii de 6 ani este mijloc rău ales la ajungerea acelu scop.

Eu am învățat limba maghiară ne silit de nimenea la scoala maghiară (La gimnasiul dela reședința episcopului rom. cat. al Transilvaniei.)

Nu sci, dacă învățătorii dela aceea scoala ar fi fost, cum dișeu mai sus, că trebuie să fie cine-va ca să poată câștiga simpatia altora, imi ar fi împrumutat unele simțeminte maghiare, ori nu? dar dacă aceia mi au schimbat numele, mi lau maghiarizat de când am fost mic; dacă prin gimnasiul superior mi făcea imputări, că nu declamez poeziile cu destul foc, pentru că nu simț, ca cei cari le-au scris; dacă dișcea, că trăim pe pământ maghiar și măncăm pâne unguresc, apoi și dreptul, că pe lângă toată bună voința, în loc de a mi se apropia simțemintele de ale lor, treptat pe cum învățăm limba maghiară, mi s'au tot depărtat și în cazul acesta nimenea nu va dișce că vina este a mea.

Mai amintesc numai atât, că pe lângă vorbele frumoase ale dlui Réthi cu care ne a primit și ținuta sa amicală față cu noi, era bine dacă și-ar fi adus cineva aminte că învățătorii sunt rău salariați și ar fi mijlocit, că aceia se poată călători pe drumul de fer cu preț scăzut, dacă nu gratis. Învățătorii erau în drept a spera că dacă ei aleargă în masse mari să împlinescă aceea ce statul cere dela ei, poate că și statul va fi gata ale asculta cererile lor la diferite ocațiuni și ale ușura soarta.

Varietăți.

*) (S'au închis scoalele) în comunele Zeicani, Bobalna, Nădăjdia inf., Ocoluș mic și Boșorod din comitatul Huniedoarei, din cauza bubatului, scarlatinei și difteritei. Din cauza bubatului ofierii din Orăștie nu s'au putut într'uni la serbarea Silvestru.

*) (Sinuciderea contelui Wimpffen. Foaie „N. F. Presse“ i se scrie următoarele:

„În Paris s'au divulgat scirile cele mai absurde despre sinuciderea contelui Wimpffen. Dintr'o parte se susține, că oare-care referență de amor ar fi fost cauza sinuciderii, dintr'alță parte earăși; că motive politice sau financiare ar fi îndemnat pe contele la pasul acesta. Din întâmplare am putut vedea documentele și după ce le-am esaminat cu deamănuntul putem asigura, că nici unul din motivele numite nu e normativ, și că onoarea ambasadorului e nepătată și mai presus de ori ce scădere. Faptul se esplică prin o manie, ce s'a manifestat pre neașteptate; aceasta se poate vedea din următoarele împregiurări: contelele Wimpffen a fost de câte-va dișle ca schimbat, în deosebi tare susceptibil. Nu pute dormi și și lua refugiu la Charhydrat până ce decădu în apatie. În urma acestora îl irita lucrul cel mai mic și mai neînsemnat, de câtă parte se cufunda în cetirea unui document fără a înțelege sensul și cuprinsul aceluia. Se ocupa mult cu locuința sa. Închiriasse palatul Beaufremont pe 9 ani și fiind nemulțămît cu arangiamntul îl auđiai esclamând: „Apoi să nu te împusci! Avea apoi earăși temeri, că nu o să rămână 9 în Paris și că următorul seu

*) Dintre oamenii timpului, scrie despre Attila: Iriscuse, învățat Grec (?), care l' cunoscu personal cu ocazia misiunii lui Maximin, 449, trimes de Theodosiu II-a. Alte isvoară: Cronicele lui Prosper d'Aquitania și ale lui Idaciu; Journandes, visigot, episcopul Ravenii, care în istoria Goților face o largă parte și Hunilor. (550); Poemele teutonice și legendele latine. — Dintre contemporani Amedée Thierry.

nu o se ocupe aceeași locuință, care il costa atâta. (Contesa il asigura că paralele necesare nu lipsesc, de mângâiat nu-l pută mângâia). Se temea earăși, că nu și-ar cunoaște pre deplin chemarea, vorbea de demisiune, descria fie-care document de mai multe ori și-și făcea însuși nenumerate greutăți fără a avea motiv, căci cu șefii sei precum și cu toate persoanele politice de aici trăia bine. Vre-o întrebare politică importantă încă nu era de descurcat. Simptomele acestea n'au fost cauza și efectul alienării ce a erupt în urma neodichiei. În ziua premergătoare catastrofei eși foarte iritat, vorbi singur cu ton înalt pe stradă, prânzi mai târziu cu contele Zichy, și în decurs de 6 oare se chinui în modul cel mai esaltat cu cugete pe cari nu i le putu imprăscia contele Zichy cu toată silința ce și o puse acesta. Mai de une zile își cumpărase un revolver. Nu-și cugetase nimenea că contele vrea să-și ia viața; cauză la astfel de cugetări nu era și astfel i se lăsă arma. Cu familia sa a trăit în cea mai bună armonie, era în tot deauna acasă, cerceta puțin societatea, își stima femeia și pe copii. Finanțele i sunt regulate; după el a ramas cam o jumătate de milion. Testamentul i este scris pe hârtie de epistolă în format octav, e scurt și general. Cuverta pcartă cuvintele: „Voința mea din urmă.” Contesa a primit o sumă oare care: avearea cealaltă o a împărțit contele între cele două fete dintre care cea mai mare e de 14 ani.

Biserica deneagă binecuvântarea în casuri de moarte violentă. Se născu deci întrebarea, că se se aplice oare mesura aceasta la ambasadorii austriaci. D. Constantin Iames fu însărcinat a cerceta că comis-a contele Wimpffen sinuciderea cu seau fără conștiința. D. Iames s'a exprimat într'acolo, că contele Wimpffen a lucrat sub impresiunea unei consternări mari, lucrarea nu i se poate imputa. Cardinalul a dat în urma acestia autorizațiune bisericeii St. Clotilde, ceru însă să se facă înmormântarea în liniscea posibilă.

* (Schimbare de firmă). Negoțul de mărfuri coloniale și bumbac sub firma Ioan Dușoiu în Brașov, întemeiat la 1 Iunie 1855, va purta dela 1 Ianuarie 1883 st. n. firma: Ioan Dușoiu et Fiu.

* O **fină** a lui Gambetta. După cum scrie diarul „Fővárosi lapok” Gambetta are o fină în un institut din Budapesta cu numele Alma Dunca-Schiau de Sajó, care vorbește exclusiv numai unguresce, și capătă crescerea exclusiv maghiară; căci tatăl ei domnul Titus Dunca de Schiau (?) este maghiar (!?), și ca atare a servit în 1870-71 în armata franceză ca voluntariu cu rang de căpitan. Gratulăm domnului Dunca și ficei d-sale pentru onoarea ce le face „Fővárosi lapok”!

* (Înmormântarea) trupului lui Gambetta s'a săvârșit în 7 Ianuarie n. Trupul lui Gambetta este provisor înmormântat în Paris: în 8 Ian. n. era să fie transportat la Nizza.

* (Generalul francez Chanzy) a murit lovit de apoplexie în 5 Ianuarie n. Acest general și-a făcut nume conducând ostirile franceze după resturnarea imperiului și proclamarea republicii.

* (A dresă lui Kosuth) a trimis și cetatea Clujului.

* (Unele și altele din capitală. După cum i se comunică foaiei „Budapesti Hirlop” i s'a denunciat poliției din Budapesta, că se află în capitală trei indiviși aparținători

Irridentei, lucrători italieni, cari au de gând a comite atentat în contra unui membru al prea înaltei familii domnitoare.

„Pester Lloyd” primesce asigurararea din partea competentă, că investigațiunea poliției a avut rezultat îndestultoriu. În timpul din urmă n'au sosit în Pesta nici lucrători italieni nici alte persoane suspecte, despre cari s'ar potè presupune, că avè de gând a face atentat sau că s'ar porta cu intențiuni criminalistice.

* (Tăciunării) întitulează „H. Ztg.” una din scirile mărunte a le sale și spune Nadeșul (care) este de mai multe săptămâni cu ghiața în sin. Amenințări în scris anunță tăciunării.

* (Baie rece) a luat eri un domn, care patina în grădina din dosul lui Gerlitz de odinioară. Fiindu-i abătută atențiunea, n'a văduț ochiul cu apă, spre care il ducea patinele. Un moment — și cavalerul ședea în apă până în gât. Timpul și așa era prea recoros. Deci cavalerul se bucură de recoreală peste recoreală.

* (Timpul). În ajunul serbăto-rilor noastre, așa dîcînd dintr'odată din timp moale s'a făcut frig aspru. În gradui frigul a ajuns 15 Reaum. și mai bine. Păcat că zăpada e de tot subțire și gerul sec.

* (Literatura noastră și străinătatea.) În 1 Dec. a. c. s'au cetit în societatea „Lessing-Verein” din Lipsca între altele și două piese traduse din românesce. Prima a fost povestea „Doi feți logofeți cu pèrul de aur”, ear a doua: „Grui-Sänger”, poemă de V. Alecsandri. Eată ce scrie foaia: „Erste Beilage zum Leipziger Tageblatt und Anzeiger” Nr. 340 de Mercuri 6 Decemvre a. c. pe pagina primă coloana 4 a despre efectul produs de aceste două piese: „Ambele declamțiuni următoare transportară pe ascultători în România. Mai întâiu plăcuta naivă a scenei noastre, d-șoara Flöszel, ceti un basm românesc: „Doi feți logofeți cu pèrul de aur”. Era foarte naiv, trebuia se fie basm — și d-șoara Flöszel a și sciut face prin grațioasa comunicare a dsale pe cei adunați ca săi mulțamească prin vii aplause. Tot așa de bine se declama eposul românesc al d. V. Alecsandri „Grui-Sänger”, de cătră un membru al scenei noastre, d. Adolf Meyer. Vasilie Alecsandri este eroul poeziilor români și Nestorul avântului lor literar, care a avut roduri bogate; a produs mult mai bune și frumoase lucrări decât acest epos în care condamnă la câte toate pre un „tălhar” crud și selvatic, ce omora tot fără nici o rațiune, mai apoi încă și pe bătrâul seu tată: în fine însă il absolve pentru că ultima s'a picătură de apă o dede unei păsăruici însetate. Descrierile sînt la început repulsive devin apoi înfricoșate de petrunđie-toare. Domnul A. Meyer s'a priceput într'un mod escelent se calmeze prin declamarea s'a ambe aceste însușiri și să răpească adunarea în aplause frenetice.

„G. Tr.” după „Lum.”

Mai nou.

„N. fr. Prese” află, că procesul contra presidentului scupștinei pentru falsificare de asignațiuni la bonuri de recusițiune, în urma unor diferențe în si sinul ministeriului — pe neașteptate s'a suspendat. Miatovici apare cu îngagiat pentru condonarea presidentului scupștinei; el a fost acela, care a adus pe cel din urmă pe banca acusaților. De aceea și acusatul a atacat pe Miatovici în discursul seu de apărare. Ministrul president (Pirocianaț) este omul lui Mii-

tovici; Garașanin însă ține, că condamnându-se presidentul scupștinei va fi și ministerul condamnat. Se crede că după sentența tribunalului, fie aceasta cum vor fi, va urma schimbări parțiale în cabinet.

— Poarta cere dela Italia satisfacțiune, pentru că consulul italian din Tripolis a lovit sentinela țărăței cu bicinul.

Loterie.

Vineri 5 Ianuarie n. 1883.

Budapesta: **41 7 84 88 8**

Bursa de Viena și Pesta

Din 5 Ianuarie n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	118.30	118.15
Renta de aur ung. de 4%	85.60	84.90
Renta ung. de hârtie	85.10	84.35
Împrumutul drumurilor de fer ung. I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	174.75	135.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	89.30	89.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	110.—	108.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	93.90	93.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorșire	97.25	97.50
Obligațiuni urbariale temeșane	95.25	95.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșire	97.—	97.—
Obligațiuni urbariale transilvane	95.25	95.—
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	97.—	97.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decime de vin	98.25	98.50
Sorși unguresci cu premii	99.—	97.50
Sorși de regularea Tisei	97.25	97.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	113.25	113.75
Datorie de stat austr. în argint	109.—	109.—
Renta de aur austriacă	76.70	76.25
Sorși de stat dela 1860	76.05	77.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	95.15	95.25
Acțiuni de bancă de credit ung.	129.75	129.50
Acțiuni de credit austr.	830.—	830.—
London (pe polița de trei luni)	270.—	269.50
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina”	279.80	273.70
Argint	119.25	119.30
Galbin	—	100.—
Napoleon	5.64	5.63
100 marce nemșeci	9.48	9.48
	58.90	58.60

Nr. 186.

[329] 2—3

EDICT.

Marina născută Stanciu Marcu din Gurariului, carea dela anul 1878 a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat Dumitru Ars. nie tot de acolo și pribegesce în lume fără a se sci ubicațiunea ei, — prin aceasta se citează, ca în termen de un an și o ți dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial intentat de bărbatul ei.

Sibiu, 18 Decemvre, 1882.

Scaunul ppresbiteral gr. or. al tractului Sălășței ca for matrimonial de I. instanță.

Nr. 37 ex 1883.

[336] 1—3

Publicare de licitațiune.

Pentru lifrarea de **1024 metri cubici de lemne de ars**, recerute de Institutul reg. ung. pentru alienați, și anume pentru timpul de 1883/4 se escrie în înțelesul înaltei ordinațiuni ministeriale un concurs.

Conspectul operațiunilor,

Institutului de credit și de economii „Albina” în luna Decemvre 1882.

Întrate.	fl.	cr.	Esșite.	fl.	cr.
Numerariu în 30 Noemvrie	84,619.97		Depuneri	102,704.—	
Depuneri	104,877.67		Cambie escomptate	131,938.07	
Cambie rescumperate	106,702.04		Împrumuturi ipototecare și alte împrumuturi	100,958.58	
Împrumuturi ipototecare și alte împrumuturi	13,733.81		Interese pentru depuneri	1,383.80	
Interese și provisiuni	18,138.61		Contribuțiune și competențe	36.33	
Chiriă	88.34		Salarie și spese	2,388.11	
La fondul de pensiune	66.88		Monetă cumpărată	77,011.55	
Moneta vëndută	98,598.81		Conturi curente	45,024.64	
Efecte	6,562.50		Diverse	4,888.86	
Conturi curente	94,766.86		Saldo în numerariu cu 31 Decemvrie 1882	74,567.78	
Diverse	12,696.13				
	fl. 540,951.72			fl. 540,951.72	

Sibiu în 31 Decemvrie 1882.

Visarion Roman m. p.,
director esecutiv.

I. Lissai m. p.,
comptabil.

[333] 1—1

Oferte scrise, timbrate cu 50 cr. conținend 200 fl. v. a. ca vadium și sigilate pentru aceasta liferare să se prede la subsemnata Direcțiune până în **30 Ianuarie a. c. la 12 oare de ameați** și în ele trebuie să fie descris soiul, lungimea și grosimea lemnelor oferte, asemenea și aceea că pentru cât voesce oferentul a aduce metrul cubic de lemne de fag, și pentru cât cel de stejariu.

Oferte, care nu corespund acestei publicațiuni, ori cari sosesc întârđiate, nu se pot lua în considerare.

Sibiu în 5 Ianuarie 1883.

Dela direcțiunea Institutului reg. ung. pentru alienați.

Publicațiune.

„Restaurațiua” din grădina Nr. 3. în strada Schevis se dă în arëndă.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea în cancelaria subsemnatului inspectorat în strada măcelarilor Nr. 32. unde se primesc și ofertele.

Sibiu, 3 Ianuarie 1883.

Inspectoratul localităților archidieceșane.

100 de stângini metr.

lemne de foc (fag și 17 stângini brad) se află de vëndare loco Tălmăciu (Balta neagră.) Asignațiuni se pot căpata la Administrațiunea redacțiunii sau la D. Paroch Emilian Cioran în Reșinari.

[328] 2—3

Nr. 5886. 1882

[335] 1—3

Publicațiune.

Tribunalulu reg. din Elisabetopole aduce la cunoscința publică, că în privința concesiunii comasarei generale a hotarului comunei Hașfaleu se pune termin **diua de 20 Februarie 1883 d. a. la 3 oare** în satul Hașfalău ta casa judelei comunal, pe caretermin toți proprietarii din comună sînt avisați cu aceea că părțile care nu se vor presenta se consideră ca și când ar consimți cu comasațiunea, — și că esemplarul cel dintăiu al petițiunii se poate vedè la tribunal. Pertractarea o conduce Nicolae Székely judecător reg. dela tribunal

Din ședința tribunalului reg. din Elisabetopole ddto 11 Decemvre 1882.

Nagy Lajos m. p.
pres.

Butak m. p.
notar.

Nr. 5735 1882 civ.

[332] 2—3

Publicațiune.

Pentru pertractarea rugărei lui Teodor Cozocca proprietar din Elisabetopole cu privința la concesiunea comasarei hotarului Elisabetopolei s'a fiscat pe **diua dela 22 Ianuarie 1883 înainte de ameați la 9 oare** la acest tribunal regesc în sala cea mică de ședințe, ceea ce se aduce la cunoscința proprietarilor interesați ca să se prezenteze acolo pe calea publicității pe pe lângă observarea că accia, cari nu se vor fi prezentat, în înțelesul art. de lege XLV §. 9 se consideră că cousim cu comasarea.

Din ședința tribunalului reg. din Elisabetopole ținută la 4 Decemvre 1882.

Nagy Lajos m. p.,
presid.

Butak m. p.,
notar.

*) Nu e adeverat. Respectiva de și încă foarte tineră, vorbește românesce și franțuzesce.